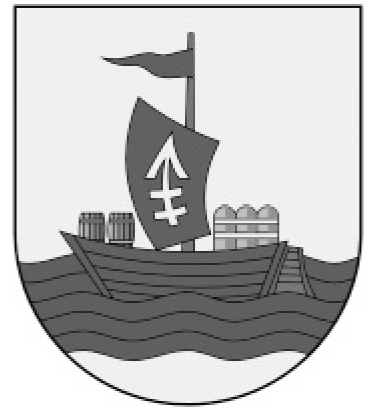
КРЫВІНКА

ЛІСТАПАД
№ 16 (206)
2017 год

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

МІНУСЫ ПА ЎСІХ ПАКАЗНІКАХ

У той час, як сельгаспрадпрыемствы рэспублікі ўпэўнена нарошчваюць вытворчасць малака і мяса, Бешанковіцкі раён за 9 месяцаў 2017 года ўпэўнена мінусуе па ўсіх паказніках.

Першы паказнік, які сведчыць аб непарадках у малочнай галіне, гэта таварнасць малака. У параўнанні з мінулым годам яна склала па раёну 87,7% і знізілася роўна на 3%. То-бок, 3% зніжэнне таварнасці, гэта можа быць не выпітае цялятамі малако, а, найчасцей, прыпісанае, бо вельмі ўжо патрэбныя тыя надоі, якіх няма.

Увогуле на Віцебшчыне ад кожнай каровы да мінулага года недаатрымалі больш за сто кілаграмаў малака. Але Бешанковіцкі раён, які займае высокае 43-е месца ў рэспубліцы, усталяваў рэкорд: змінусаваў 299 кг на кожную карову. Такога мінуса ў раёнаў, якія займаюць месцы ў першай паўсотні раёнаў рэспублікі, няма ні ў воднага. Большым мінусам можа "пахваліцца" толькі Ушацкі раён, дзе мінус склаў 385 кг, але ж гэты раён займае апошняе 118-е месца ў рэспубліцы. За 9 месяцаў Ушацкі раён не надаіў нават 3 тоны малака! Дарэчы, Верхнядзвінскі раён, які займае яшчэ больш высокае 27-е месца ў рэспубліцы, таксама змінусаваў, але толькі на 210 кг.

Адпаведна знізілася ў нашым раёне і вытворчасць малака. Яна склала толькі 93,8% ад мінулагаодняга.

У валавай вытворчасці мяса, здавалася б, раён мае задавальняльныя паказнікі: вытворчасць склала 108% да мінулага года. Але ж іншая лічба не падманвае і кажа пра правал: 479-грамовыя прывагі на адкорме буйной рагатай жывёлы і мінус 104 грамы да мінулага года (летась было 583 грамы). Зноў жа: прывагі ў 400 з нечым грамаў у першай паўсотні раёнаў ёсць толькі ў нашага і Верхнядзвінскага раёнаў. Астатнія маюць ад 500 да 787 грамаў.

Аналагічны "мінус" - 8 грамаў да 2016 года зафіксаваны ў нашым раёне і на прывагах свіней.

Што ж паўплывала на правальныя паказнікі Бешанковіцкага раёна? Адны спецыялісты кажуць, што да гэтага прывяла змена кіраўніцтва раёна. Мне ж падаецца, што вінавата ўсё ж наша агульная праблема - адсутнасць гаспадара на зямлі. Той наёмны працаўнік, які зарабляе свой горкі рубель у нашых калгасах, ніколі не будзе працаваць так, як працуе гаспадар. Над кожным працоўным не паставіш наглядчыка. А, значыцца, за невялікімі ўзлётамі будуць чарговыя падзенні.

Г.Станкевіч

****

Дзесці на ўскраіне
дум запаветных маіх,
сярод нязбытных, няспраўджаных
ёсць і такія:
ў неба да зорак прыйсці
і пажыць сярод іх,
россыпы зорных глыбінь
адшукаць залатыя.

Там, у паднеб'і,
усё ёсць, чым я даражу –
час і маўчанне,
што ў цесным суплёце сышліся.
Калі пашчасціць,
на вуха шапку я дажджу,
каб над Радзімай маёй
зарападам праліўся.

Ноччу, калі
разняволіца зорны прыбой,
возьме ў абдымкі Зямлю
залатых знічак песня,
я з тым дажджом
палячу і вярнуся дамоў,
каб залатым дзьмухаўцам
аб усім распавесці.

Каб і яны
ў новым траўні агнём залілі
зорным, шалёным, нібы ўпершыню,
ўсю Айчыну.
Каб з іх святлом
узышло на скалелай зямлі
штосьці ад зор,
а інакш і жыць немагчыма.

Г.Станкевіч

АХОВА ЗДАРОЎЯ

МЫ ГАТОВЫЯ ПЕРАЙМАЦЬ ВОПЫТ СЕННЕНЦАЎ

Сумесны праект медыкаў і Сенненскай раённай арганізацыі ГА "Беларускі саюз жанчын" стаў пераможцам конкурсу мясцовых ініцыятыў у рамках праекта ЕС - ААН

«Прафілактыка неінфекцыйных захворванняў, прасоўванне здаровага ладу жыцця і падтрымка мадэрнізацыі сістэмы аховы здароўя ў Рэспубліцы Беларусь» БЕЛМЕД. У выніку, дзякуючы фінансавай падтрымцы міжнародных структур, былі закуплены 18 электравеласіпедаў, якія пры паступленні адразу ж перайшлі ў карыстанне фельчараў.

Транспартныя сродкі былі набыты раённай цэнтральнай бальніцай ў рамках рэалізацыі ініцыятывы «Не губляючы часу». Пра гэты ўнікальны праект «Голас Сенненшчыны» пісаў неаднаразова. Такі вось падарунак атрымалі да прафесійнага свята - Дня медработніка, які адзначаўся 18 чэрвеня, - сельскія медыкі.

Карысць ад новага транспартнага сродку адчулі не толькі медыкі, але і пацыенты, на выклікі да якіх фельчары сталі прыязджаць значна хутчэй. Больш падрабязна пра станоўчыя эфекты, да якіх прывяла рэалізацыя ініцыятывы «Не губляючы часу», гаварылася на выніковай канферэнцыі «Распаўсюд ідэі і вопыту рэалізацыі мясцовай ініцыятывы «Не губляючы часу », якая адбылася на мінулым тыдні ў Сенненскай ЦРБ. У ліку гасцей і ўдзельнікаў мерапрыемства прысутнічалі прадстаўнікі праекту БЕЛМЕД / ПРААН, у рамках якога і ажыццяўлялася ініцыятыва: у прыватнасці, кіраўнік Алег Дубовік, каардынатар ініцыятывы Таццяна Снітко, спецыяліст па сувязях з грамадскасцю Марыя Вінчэўская.

Усе яны адзначылі, што вопыт Сенненшчыны знайшоў асабліва станоўчы водгук у Міністэрстве аховы здароўя і ў каардынатараў праекта БЕЛМЕД. І гэта не выпадкова. Сярод 16 пераможцаў конкурсу мясцовых ініцыятыў Сенненскі раён адзіны, чыя заяўка была накіравана на ўзмацненне першаснага звяна медыцынскай дапамогі. Як правіла, гэта найбольш працаёмкая і праблемная сфера аховы здароўя.

Галоўны ўрач райбальніцы Ігар Мізаўцоў не хавае, электравеласіпеды сапраўды вырашылі адразу некалькі вострых праблем медустановы. Больш падрабязна аб выніках распавяла каардынатар ініцыятывы «Не губляючы часу», юрысконсульт ЦРБ Вікторыя Савельева. Усяго некалькі месяцаў выкарыстання двухколавага транспарту дазволілі скараціць час на дарогу да пацыентаў у 3-5 разоў. У 1,8 раза павялічылася колькасць перанакіраваных выклікаў са станцыі «хуткай дапамогі» на ФАПы, і як вынік, скараціліся транспартныя выдаткі - эканомія паліва склала без малога 200 літраў.

Растуць паказчыкі і па дыспансерызацыі насельніцтва раёна. Работнікі лячэбных устаноў атрымалі магчымасць абследаваць большую колькасць пацыентаў, а вяскоўцы - атрымліваць апаратыўную і эфектыўную медапамогу. У доўгатэрміновай перспектыве гэта прывядзе да паляпшэння дэмаграфічных паказчыкаў рэгіёну, дазволіць знізіць цяжар нагрузкі на цэнтральную бальніцу і паліклініку.

Не выпадкова, як адзначыла намеснік старшыні райвыканкама Зоя Фаміна, гэтая ініцыятыва мае і важнае палітычнае значэнне, бо здаровая нацыя - гэта прыкмета моцнай, стабільнай дзяржавы.

Прыклад Сенненшчыны можа быць карысны і для іншых раёнаў вобласці, падкрэсліў намеснік начальніка ўпраўлення аховы здароўя Віцебскага аблвыканкама Андрэй Андрушкін. Дарэчы, пераймаць вопыт суседзяў гатовы Бешанковіцкая і Талачынская раённыя бальніцы, галоўныя ўрачы якіх сталі гасцямі выніковага мерапрыемства.

Убачыць электравеласіпеды у дзеянні госці і ўдзельнікі мерапрыемства змаглі падчас прагляду відэафільма, які падрыхтавалі супрацоўнікі ЦРБ. Ну а пасля афіцыйнай часткі многія і самі пажадалі сесці за руль незвычайнага транспартнага сродку.

Вольга Бандарэвіч
«Голас Сенненшчыны»

НАША ЖЫЦЦЁ

КОЛЬКІ Ж ЗБОЖЖА НАМАЛАЦІЎ НАШ РАЁН?

Нашы суседзі-сенненцы сёлета хваляцца, што абышлі бешанкоўцаў па ўраджайнасці.

А вось бешанковіцкія рупары галоснасці маўчаць. Пэўна, сёлета ім няма чым хваліцца.

7-га кастрычніка "Голас сенненшчыны" паведаміў: "Валавы збор зерня на палетках грамадскіх сельгасарганізацый склаў 38388 т, больш мінулагодняга амаль на 7000 т пры ураджайнасці 27,4 ц з гектара. Па апошнім паказчыку мы абыйшлі нават Бешанковіцкі раён і прыблізіліся да сярэднеабласнога паказчыка."

Неалькі раней, 22-га верасня, карэспандэнту БЕЛТА ў камітэце па сельскай гаспадарцы і харчаванню аблвыканкама паведамілі, што валавы намалот збожжа ва ўсіх катэгорыях гаспадарак Віцебскай вобласці перасягнуў за 1 млн тон.

На той час у грамадскім сектары заставалася прыбраць каля 10 тыс. га яравых збожжавых і зернебабовых. Працы камбайнаў перашкаджаюць дажджы. Агульны абласны намалот ва ўсіх катэгорыях гаспадарак цяпер складзе 1008 тыс. т. Пры гэтым у грамадскім сектары сабрана 978 тыс. т хлеба, ураджай на прыватных падворках вяскоўцаў склаў 22,7 тыс. т, фермеры намалацілі 7,3 тыс. т збожжа.

У рэпартажы падкрэслівалася, што ў гэтым годзе ўраджайнасць збожжавых у рэгіёне на 4,4 ц пераўзыходзіць леташні паказчык і складае 32,3 ц /га.

Не трэба мець асабліва багаты розум, каб вылічыць паказнікі Бешанковіцкага раёна. Сёлета ўраджайнасць збожжавых мусіла быць тут недзе 25-26 ц/га. Адпаведна, валавы збор збожжа пры пасяўных плошчах у 17 500 га складзе сёлета каля 45 000 тон. Гэта вельмі далёка ад паказчыкаў 2015 года, калі ўраджайнасць зерневых культур склала больш за 40 цэнтнераў з гектара, а валавы збор дасягнуў амаль 70 тыся тон.

Карацей кажучы, правалілі ўсе паказчыкі, вось і нечым хваліцца.

А.Тутэйшы

P.S. Больш за 100 гадоў таму, у 1908 – 1912 г.г. сярэдняя ураджайнасць у Бельгіі, Галандыі, Даніі, Швайцарыі, Англіі, Германіі і Швецыі складала ад 18 да 23 ц/га.

АХОВА ПРЫРОДЫ

ЗАНЯДБАНЫЯ ПОМНІКІ ПРЫРОДЫ

Інспекцыямі прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Віцебскай вобласці абследавана 107 помнікаў прыроды рэспубліканскага і мясцовага значэння размешчаных на тэрыторыі Віцебскай вобласці.

Выяўлена 55 парушэнняў рэжыму аховы і выкарыстання помнікаў прыроды. Напрыклад, адсутнічалі інфармацыйныя знакі ў ахоўнай зоне помнікаў прыроды мясцовага значэння: «Сядзібны комплекс у вёсцы Дабрыгоры» Бешанковіцкага раёна.

Таксама, адсутнічалі інфармацыйныя знакі ў ахоўнай зоне помнікаў прыроды мясцовага значэння: крыніца ва ўрочышчы "Пятроўшчына", старадаўні парк "Сар'янскі", старадаўні парк "Асвейскі", "Сар'янскага нізіна", "Асвейская даліна прарыву" Верхнядзвінскага раёна, "Гара Замак Вароніцкая", "Гомельская крыніца", "Гара Падлозенка Гомельская", "Гара Гарадок Замошская" Полацкага раёна, "Жуперская Града", "Гара Вялікая", "Шчарбішскія крыніцы" Пастаўскага раёна, "Гара Фядотава", "Местачковая даліна", "Быстрыцкая даліна", "Града Зінкевіча", "Вялікі камень" Шаркаўшчынскага раёна.

Не былі ўстаноўлены інфармацыйныя знакі, прызначаныя для інфармавання насельніцтва і іншых прыродакарыстальнікаў аб межах і рэжыме аховы і выкарыстання на тэрыторыі помнікаў прыроды рэспубліканскага значэння: валун „Хартоўскі" Гарадоцкага раёна, „Млынок" і „Рачныя" Докшыцкага раёна, „Камаў пагорак" і " Валатоўкі" Полацкага раёна, „Гара Лысая", „Гара Маяк" Пастаўскага раёна.

На тэрыторыі помніка прыроды рэспубліканскага значэння „Цар-Дуб Тадулінскі" Лепельскага раёна выяўлена несанкцыянаванае вогнішча. Несанкцыянаванае развядзенне вогнішчаў таксама ўстаноўлена на тэрыторыі помніка прыроды мясцовага значэння „Гара Замак Вароніцкая" Полацкага раёна.

Патрабавалася замена інфармацыйных знакаў у ахоўных зонах помнікаў прыроды размешчаных на землях ГПУ „Нацыянальны парк „Браслаўскія азёры", ААТ "Альшанка", ААТ "Агравідзы", ААТ "Бярозавы край", Ахрэмавіцкі, Мяжанскі і Слабодкаўскі сельвыканкам Браслаўскага раёна, валун «Пашынскі-1», валун «Пашынскі–2», «Рудакоў роў», пагорак «Мядзведскі», парк «Высокая», «Кабеляксkія парогі», «Краснахаркаўская даліна» Аршанскага раёна, «Змеяў камень», «Камоід Чарэі», «Крыніца Іезус» Чашніцкага раёна.

За парушэнне рэжыму аховы і выкарыстання, асабліва ахоўных прыродных тэрыторый прыцягнута да адміністрацыйнай адказнасці толькі 6 парушальнікаў заканадаўства, накладзена штрафаў на суму 621 рубель.

Па выніках кантрольных мерапрыемстваў 55 землекарыстальнікам выдадзены рэкамендацыі і інфармацыйныя лісты аб ліквідацыі парушэнняў.

priroda-vitebsk gov.by

З СУДОВАЙ ЗАЛІ

СКРАЎ ТЭЛЕФОН – ТУРМА

Жыхар Бешанковіцкага раёна Чарняўскі А.М., знаходзячыся ў краме «Мясная лаўка», якая размешчаная па вул. Урыцкага ў Бешанковічах, скраў з прылаўка крамы сэнсарны мабільны тэлефон.

Скраўшы тэлефон, Чарняўскі стаў прымяраць да тэлефона свае сім-карты. Убачыўшы, што ў тэлефоне адкрыты выхад на сайт "Аднакласнікі", ён вызначыў па фотаздымку гаспадыню тэлефона, якую ён асабіста не ведаў.

На тэлефон паступалі званкі, але Чарняўскі не адказваў на іх, а скідаў выклікі, пасля чаго тэлефон стаў недаступны, што пацвердзілі сведкі. У далейшым Чарняўскі схаваў тэлефон у кустах.

Ніякіх мер для таго, каб вярнуць тэлефон гаспадыні Чарняўскі не распачынаў, перадаць тэлефон работнікам крамы «Мясная лаўка» не спрабаваў. Усе далейшыя дзеянні Чарняўскага сведчаць пра тое, што тэлефон ён вяртаць не збіраўся.

Гаспадыня тэлефона звярнулася ў дзяжурную частку Бешанковіцкага РАУС і прасіла аказаць садзейнічанне ў вышуку мабільніка. Аператыўнікам адразу ўдалося выйсці на след выкрадальніка мабільнага тэлефона.

Падазраваны Чарняўскі паведаміў пра абставіны выяўлення і выкрадання мабільнага тэлефона, а затым паказаў месца, дзе ён схаваў выкрадзены тэлефон. Пры правядзенні судовай дактыласкапічнай экспертызы на фальзе, у якую апарат быў старанна загорнуты, быў знойдзены след безназоўнага пальца правай рукі Чарняўскага.

Вінаватасць у здзяйсненні злачынства Чарняўскі прызнаў часткова. Сцвярджаў, што ўзяў тэлефон, каб вярнуць гаспадыні, але потым спалохаўся.

Судом Бешанковіцкага раёна Чарняўскі прызнаны вінаватым у здзяйсненні злачынства і асуджаны на 1,5 гады пазбаўлення волі з адтэрміноўкай на 1 год. Калі цягам гэтага тэрміну Чарняўскі не здзейсніць новае злачынства і за 6 месяцаў выплаціць у даход дзяржавы крымінальна-прававую кампенсацыю ў памеры 30 базавых велічынь, то адбываць пакаранне ён не будзе.

М.Васільеў
па матэрыялах сайта раённай пракуратуры

КУЛЬТУРА

МОЖАМ СТАЦЬ ЗНАКАМІТЫМІ НА ЎВЕСЬ СВЕТ

27-га кастрычніка ў Бешанковічах адзначылі 125-ю гадавіну з дня нараджэння мастака і этнографа Саламона Юдовіна.

Саламон Юдовін мог бы стаць для гарадскога пасёлка асобай знакавай. Па сваёй велічыні параўнальнай з Маркам Шагалам для Віцебска. І тады маленькія Бешанковічы мелі б усё: і плынь турыстаў, і вялікую зацікаўленасць замежных гасцей, і развітую інфраструктуру, і унікальны музей.

Але здарылася так, што яго роля ў развіцці культуры мястэчка стала не такой простай і відавочнай, але куды больш значнай. Вярнулі Юдовіна на радзіму людзі, якія заняліся тым жа, чым, па сутнасці, у свой час быў горача захоплены ён сам.

"Габрэйскі рэнесанс" пачатку мінулага стагоддзя з яго цікавасцю да асэнсавання нацыянальнай спадчыны габрэяў паўтарыўся ў Бешанковічах праз стагоддзе. Але ўжо з іншай, больш глыбокай падаплёкай.

Павольнае ціхае жыццё райцэнтра ускалыхнуў прыезд Ганны Клімовіч - лекара з Санкт-Пецярбурга. Калісьці ў Бешанковічах жыла яе бабуля па бацькавай лініі. У сям'і былі ўпэўнены: беларускія карані страчаныя назаўсёды, але ў інтэрнэце Ганна раз-пораз натыкалася на іншую інфармацыю. І тады яна вырашыла шукаць. Тут, у Беларусі, з'явіліся сябры-аднадумцы - галоўны рэдактар часопіса «Мішпоха» Аркадзь Шульман, бешанковіцкі краязнаўца Станіслаў Леаненка - і праца па вяртанні габрэйскай спадчыны пачалася. У Бешанковічах ужо добраўпарадкавана самая «населеная» частка старых габрэйскіх могілак, праведзены краязнаўчыя даследаванні.

Рыса габрэйскай аселасці асаблівым чынам паўплывала на этнічны склад мястэчка. І калі суседняя Ула адрознівалася больш пярэстай нацыянальнай палітрай, то Бешанковічы на 70% былі габрэйскім паселішчам. Натуральна, тут былі і сінагогі, і габрэйскія школы. Частка гэтых будынкаў ужо знойдзеная, запісаны ўспаміны старажылаў аб габрэях, якія некалі тут жылі.

- Падчас добраўпарадкавання могілак, я знайшла магілу свайго прапрадзеда, - распавядае Ганна Клімовіч. - Але мяне чакала яшчэ адно нечаканае адкрыццё: знайшлася магіла людзей, якія загінулі на пажары 1922 года. Я ведаю, што ў ёй спачываюць 6 маіх сваякоў. Ёсць водгукі ад дзясятка людзей, якія, дзякуючы працам на могілках, зараз могуць прыехаць на магілы продкаў.

А цяпер уявіце, што можа быць, калі ў інтэрнэце з'явіцца поўны пералік пахаваных на могілках у 4 гектары. І тут энтузіястам патрэбна будзе канкрэтная дапамога ўладаў. Каб справіцца з магчымай плынню прыезджых, прыйдзецца задумацца пра месцы пражывання, кропках грамадскага харчавання, і музеі аднаго з самых знакамітых ураджэнцаў мястэчка - Саламона Юдовіна ...

Пакуль жа на радзіме мастака і этнографа ў дзень яго 125-годдзя адкрыліся тры экспазіцыі. А ў раённай бібліятэцы прайшоў семінар, на якім з дакладамі выступілі архівісты і гісторыкі. Дзякуючы ўзроўню работ, гэтае мерапрыемства тут жа ахрысцілі першымі Юдовінскімі чытаннямі.

У свой час Юдовін сабраў унікальную калекцыю фотаздымкаў габрэйскіх паселішчаў, зафіксаваў габрэйскі арнамент на надмагіллях Валыні і Падольля.

Невялікія экспазіцыі копій работ Саламона Юдовіна з'явіліся ў бібліятэцы і школе мастацтваў раённага цэнтра (яны выстаўляліся ўжо ў Мастацкім музеі Віцебска). А краязнаўчы музей Бешанковічаў дапоўніў выставу ў сваім зале прадметамі яўрэйскага побыту з фондаў музея, калекцыі мясцовага краязнаўца Андрэя Трубяцкога, і тымі, якія падаў для экспазіцыі дырэктар Музея гісторыі культуры і побыту яўрэяў Беларусі Вадзім Акапян.

- Гэты рытуальны рог называецца шофар, - распавядае Аркадзь Шульман. - У яго трубяць ўсяго два разы на год: на Новы год і на судны дзень. Рогі бываюць зусім розныя формы, але для таго, каб атрымаць з яго гук, трэба валодаць асаблівым майстэрствам. Я і сам спрабаваў, ды толькі нічога не выйшла.

Аркадзя Львовіча з вялікай цікавасцю слухалі нават работнікі музея. Тое, што калісьці было звыклым і відавочным для Бешанковічаў, вяртаецца сюды па маленькіх крупінках.

Мара спраўдзілася, але праца працягваецца

Канцэрт у школе мастацтваў стаў лагічным завяршэннем святкавання юбілею.

- Мая мара спраўдзілася, - казала Ганна Клімовіч. - Сёння са сцэны гучыць тая музыка, якая апошні раз гучала тут у 1941-42 годзе, а на сцэне іграюць яўрэйскія п'есы.

Але гэта - толькі першыя крокі да вяртання яўрэйскай спадчыны ў Бешанковічы. Аркадзь Шульман пачаў свой выступ з дэкламацыі практычна нікому не вядомых вершаў, а затым заўважыў:

- Гэта творы напісаў цалкам забыты паэт стрыечны брат Саламона Юдовіна Майсей Юдовін. Ён нарадзіўся тут, на Стрэлцы, у 1896 годзе. Сям'я дала свету шмат таленавітых, на жаль, сёння забытых людзей. Гэта фалькларыст і драматург С. Ан-скі, стрыечны брат мамы Юдовіна. Гэта Рамі Юдовін, празаік, які сёння жыве ў Ізраілі. Гэта паэт Леў Язэпавіч Юдовін, пляменніка Саламона Юдовіна, лекар, удзельнік вайны ... Столькі таленавітых людзей, хай у ствараемым музеі знойдзецца месца для кожнага.

У тым, што музей будзе, ужо не сумняваецца ніхто. Як і ў тым, што сюды вернецца памяць аб звычайных людзях, простых жыхарах мястэчка. І хто ведае, можа быць стараннямі неабыякавых людзей маленькія Бешанковічы стануць знакамітыя на ўвесь свет.

Барбара Церашкова
Народныя Навіны Віцебска

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Крывінка» паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Крывінку", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamnikat.org/kryvinka.html каталагу "Пэрыёдыка" для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ДЭКРЭТ №3

«ТУНЕЯДЦЫ» БУДУТ ПЛАТИТЬ ПО ПОЛНОЙ... СТОИМОСТИ

Обновленный декрет № 3 предполагает возмещение «тунеядцами» полной стоимости льготируемых государством услуг.

Новая редакция проекта декрета № 3 «О предупреждении социального иждивенчества», который теперь называется «О содействии занятости», подразумевает, что граждане, признанные социальными иждивенцами, должны будут возмещать полную стоимость льготируемых государством услуг. Об этом журналистам сообщила 9 ноября в Палате представителей министр труда Ирина Костевич.

По ее словам, проект обновленного декрета находится на рассмотрении в Администрации президента. «Секретов никаких нет. Уже неоднократно мы говорили, что обновленная версия декрета № 3 направлена прежде всего на содействие и стимулирование занятости, на активную политику занятости по отношению к тем гражданам, которые хотят работать», — сказала министр.

На вопрос, как планируется стимулировать тех, кого признают «тунеядцами», Костевич ответила: «Я не знаю по поводу тунеядцев и не хочу произносить эти слова. Но прежде всего обновленный декрет № 3 направлен, в том числе, и на выход из тени тех, кто занимается скрытой занятостью. Чтобы действительно вывести этих людей на рынок труда, мы планируем полное возмещение тех затрат, которые сегодня льготируются со стороны государства».

«Какие это будут услуги, будет еще рассматриваться», — добавила министр.

Замминистра труда: новая редакция декрета № 3 направлена на обеспечение занятости, а не на уплату какого-то сбора

Декрет № 3 «О предупреждении социального иждивенчества» был подписан Александром Лукашенко 2 апреля 2015 года. Он обязывал граждан Беларуси, постоянно проживающих на территории страны иностранных граждан и лиц без гражданства, которые не участвовали в финансировании государственных расходов или участвовали в таком финансировании менее 183 календарных дней в году, уплачивать сбор в 20 базовых величин. Иначе им грозил штраф либо административный арест, напоминает БелаПАН.

Срок уплаты сбора истек 20 февраля 2017 года. По данным Министерства по налогам и сборам, сбор уплатили более 54 тыс. человек из 470 тыс., которым были разосланы уведомления.

Декрет вызвал возмущение в обществе и привел к массовым уличным протестам, пик которых пришелся на весну этого года.

В начале июля Лукашенко распорядился начать возврат сбора, уплаченного по декрету, но деньги возвращают только тем, кто смог трудоустроиться. На совещании 3 августа он подчеркнул, что «никакой отмены декрета № 3 быть не может» — речь идет о новой редакции этого документа. Глава государства поручил правительству подготовить обновленный вариант к 1 октября. 2 октября стало известно, что доработанный вариант декрета № 3 направлен на рассмотрение президента.

Алексей АЛЕКСАНДРОВ
http://naviny.by

НАША ДЗЯРЖАЎНАСЦЬ

ЦІ КАСТРЫЧНІК ПРЫДУМАЎ БЕЛАРУСКУЮ ДЗЯРЖАВУ?

Майму карэктнаму калегу Валеру Карбалевічу цяжка спрачацца з тым фактам, што «без Кастрычніцкай рэвалюцыі беларускай дзяржаўнасьці не было б» — гэта Валер цытуе кагосьці зь дзяржаўных ідэолягаў.

«Існаваньне БССР у складзе СССР, — піша Валер ужо ад сябе, — спрыяла фармаваньню беларускага этнасу, нацыянальнай ідэнтыфікацыі».

Думка ня новая. Настолькі ня новая, што быццам і даказваць ня трэба. І так усім ясна. «Падабаецца гэта каму-небудзь ці не, гэта факт», — настойвае цытаваны Валерам ідэоляг.

А як можа не падабацца, калі тым, каму не падабаецца, усё мінулае стагодзьдзе рот закрывалі адным аргумэнтам — сырой зямлёй. І паўтаралі свой «факт» з пакаленьня ў пакаленьне. Бо нічога, апроч паўтарэньня, у іх не было.

Сёньня праўда, а яна адваротная, падмацаваная аргумэнтамі, прагучала ўжо шмат разоў. Але праваднікі «постпраўды» стаяць на сваім: беларусаў прыдумаў Кастрычнік.

Пачнем з Кастрычніка, безь якога «не было б беларускай дзяржаўнасьці».

Усе сучасныя нацыі сфармаваліся ў XIX стагодзьдзі. Беларусы тут не выключэньне. Гэта тыповы працэс для ўсіх. Спачатку ўзьнікае нацыянальная ідэя (а гэта ўласна і ёсьць ідэя сваёй нацыянальнай дзяржавы), вакол ідэі фармуецца нацыя. Урэшце нацыя здабывае гэтую самую дзяржаўнасьць. І па тэрмінах гэты працэс у эўрапейскіх народаў адбываўся больш-менш сынхронна, што ў беларусаў, што ў фінаў ці немцаў.

Беларуская нацыянальная ідэя ўзьнікла ў асяродзьдзі студэнтаў Віленскага ўнівэрсытэту, аб’яднаных у таварыства філяматаў-філярэтаў. Гэта 1817 год. Вось бы нам што сёлета адзначаць, а не Кастрычнік.

Далей на працягу XIX стагодзьдзя праз асьветную працу пад шалёным прэсінгам з боку расейскіх акупантаў (успомніце, што стала зь філяматамі) і паўстаньні супраць гэтых самых акупантаў, масавыя рэпрэсіі і супраціў цынічнай русіфікацыі краю (тысячы герояў аддалі сваё жыцьцё, здароўе і свабоду за гэтую ідэю) беларуская ідэя дабралася да 1897 году — першага імпэрскага перапісу насельніцтва, дзе беларускую мову назвалі сваёй 6 мільёнаў чалавек. Іх што, Ленін за язык цягнуў? З Шушанскага. Але менавіта гэты год (сёлета таксама круглая дата) можна лічыць годам, калі сфармавалася беларуская нацыя. За 20 гадоў да Кастрычніка.

Гэтай падзеі папярэднічала зьяўленьне на сьвет маніфэсту Францішка Багушэвіча ў 1891 годзе:

«Можа, хто спытае: дзе ж цяпер Беларусь? Там, братцы, яна, дзе наша мова жывець: яна ад Вільні да Мазыра, ад Віцебска за малым не да Чарнігава, дзе Гродна, Менск, Магілёў, Вільня і шмат мястэчкаў і вёсак...»

Пачынаючы з 1906 году — як з рогу ўсяго многа — беларускія газэты, школы, партыі, царква, тэатры...

Усё, між, іншым, як ва ўсіх — у літоўцаў, палякаў, чэхаў. І як ва ўсіх, у 1918 годзе — абвяшчэньне незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі.

Але якім тут бокам Кастрычнік? А вось якім.

25 кастрычніка 1917 году бальшавікі захопліваюць у Расеі ўладу.

У сьнежні 1917-га ў Менску зьбіраецца прадстаўнічы Ўсебеларускі кангрэс — больш за тысячу дэлегатаў ад усіх беларускіх арганізацый і рэгіёнаў. Кангрэс пастанаўляе аб’явіць Беларусь незалежнай дзяржавай. У залю ўрываюцца расейскія бальшавікі і разганяюць кангрэс. Але застаецца Рада кангрэсу, якая працягвае працаваць і 25 сакавіка 1918 году абвяшчае Беларусь незалежнай дзяржавай. У краіне ідзе вайна, Менск акупаваны немцамі. А што Кастрычнік? Бальшавікі зноў захопліваюць Менск і выцясьняюць Урад БНР спачатку ў Горадню, пасьля ў эміграцыю. Праўда, нікуды не ўдаецца выцесьніць легітымнасьць Ураду і яго рашэньняў. Каб неяк справіцца з гэтым, бальшавікі аб’яўляюць сваю ССРБ — цалкам падначаленую Маскве рэспубліку, чым дасягаюцца дзьве мэты: змазаць эфэкт агрэсіі і акупацыі, а таксама зрабіць народу прышчэпку кароўскай воспы — ад дзяржаўнасьці.

А што, дарэчы, народ? 500 антыбальшавіцкіх паўстаньняў па ўсёй краіне, найбуйнейшае зь якіх адбываецца на Случчыне. Ізноў бязьмежнае мора забітых, інтэрнаваных, выселеных, выціснутых у эміграцыю.

Цяпер пра спрыяньне Кастрычніка «фармаваньню беларускага этнасу і нацыянальнай ідэнтыфікацыі». Па-першае, навошта фармаваць тое, што ўжо сфармаванае (хіба што не таго). Па-другое, «беларусізацыя» 1920-х была ілюзорнай і правакацыйнай — каб заявіла пра сябе новая нацыянальная эліта, каб у 1930-я ўсю яе татальна пусьціць пад нож. А далей усё «фармаваньне» зводзілася да таго, каб трымаць беларушчыну ў рамках дэкаратыўнага арнамэнту на сьцягу. Варта дадаць, што пры Машэраве ў беларускіх гарадах былі закрытыя ўсе да адной беларускія школы.

Прыведзеныя мною факты ёсьць у адкрытым доступе. Але іх давядзецца яшчэ доўга паўтараць, пакуль яны ня зьявяцца ў школьных падручніках і тэзіс пра стварэньне бальшавікамі беларускай дзяржаўнасьці ня кане ў лету.

Што да саміх трансьлятараў Кастрычніцкага пазытыву для Беларусі, дык варта ўсьведамляць, што гэты тэзіс — ня што іншае як стэрэатып расейскае правінцыі і прадукт рабскае псыхалёгіі, якую расейская імпэрыя засёўдых ўкараняла на захопленых землях. Насамрэч беларусы паводле сваіх нацыянальных кандыцыяў нічым ня горшыя за французаў ці чэхаў ці нарвэжцаў. Проста ніхто зь першых крокаў жыцьця не выхоўвае ў іх нацыянальнае і чалавечае годнасьці. «Падабаецца гэта каму ці не».

У 1980 годзе Сяржук Сокалаў-Воюш на маіх вачах на каленцы напісаў пра ўсё гэта верш:

Мая... Не мая? Мая!
Вам спрэчкай мяне на здолець.
Бо праўды ад маскаля
Ня мушу пачуць ніколі.
Гісторыю нашу ўшчэнт
Разьнесьлі. У сілы права.
І нейкі сьляпы дацэнт
Адмовіў маю дзяржаву.
Казаў ён: кім вы былі,
Пакуль не прыйшоў
Кастрычнік?
Казаў, што на маскальлі
Трымаўся шчэ наш язычнік...
Ды толькі ня ўцяміў ён,
Што іншыя нашы крылы,
Яшчэ ад часоў плямён,
Яшчэ ад часоў Ярылы.
Віншую цябе, Беларусь,
Зь вялікім тысячагодзьдзем.
Няхай скаланецца хлус,
Бо праўда жыве ў народзе.

Сяргей Дубавец
«Радыё Свабода»

НАША ЎЛАДА

ЗАРОБАК ЧЫНОЎНІКАЎ ДЭМАНСТРУЕ РЭКОРДНЫ РОСТ

За год намінальная зарплата ў органах дзяржкіравання вырасла на 37,1%, рэальная — на 30,8%. Сярод усіх відаў дзейнасці ў Беларусі, у чыноўнікаў — максімальны рост зарплаты.

У Беларусі заработная плата чыноўнікаў дэманструе рэкордны рост. Паводле звестак Белстата, у верасні гэтага года намінальная зарплата работнікаў у сферы дзяржкіравання склала 1.084 рублі, тады як у верасні мінулага — 790,4. Такім чынам, за год намінальная зарплата ў органах дзяржкіравання вырасла на 37,1%, рэальная — на 30,8%.

Гэта максімальны рост зарплаты сярод усіх відаў дзейнасці ў краіне, пры тым што ўзровень заробкаў чыноўнікаў на 30,4% вышэйшы, чым у сярэднім па Беларусі.

Так, рэальная зарплата ў верасні 2017 года да верасня мінулага вырасла: на 19,4% — у машынабудаванні, на 13% — у металургіі, на 11% — у сельскай, лясной і рыбнай гаспадарцы, на 10% — у авіяцыі.

У некаторых відах дзейнасці яна знізілася: у паліграфіі — на 2,4%, страхаванні — на 2,2%, у дапаможнай дзейнасці паветранага транспарту — на 1,9%.

Рэальная зарплата ў бюджэтных арганізацыях у студзені—верасні 2017 года ў параўнанні з адпаведным перыядам 2016 года павялічылася на 1,3%, у верасні 2017 года ў параўнанні са жніўнем 2017 года — на 5,7%.

Такім чынам, зарплата чыноўнікаў органаў дзяржкіравання ў верасні перавысіла зарплату бюджэтнікаў у 1,7 разу, сярэднюю па краіне — у 1,3 разу.

Намінальная налічаная сярэднямесячная зарплата бюджэтнікаў паводле вынікаў дзевяці месяцаў склала 597,5 рубля, у верасні — 636 рублёў, што на 36,1 рубля (або на 6%) больш, чым у жніўні.

Намінальная налічаная сярэднямесячная зарплата ў цэлым па краіне ў студзені—верасні склала 789,9 рубля, у тым ліку ў верасні — 831,3 рубля. Гэта на 13,1 рубля (на 1,6%) менш, чым у жніўні.

Згодна са звесткамі афіцыйнай статыстыкі, у верасні ў сферы дзяржкіравання было занята 66 тысяч 572 чалавекі (летась — 72.723 чалавекі).

У каментары БелаПАН дацэнт Міжнароднага ўніверсітэта «МІТСО» кандыдат эканамічных навук Вячаслаў Ярашэвіч адзначыў, што такі рост можа быць звязаны з аптымізацыяй колькаснага складу дзяржапарату. «Камусьці гэты працэс прыносіць значную прыбаўку да зарплаты, іншым — пошук новага месца працы. Скарачэнне дзяржслужачых заахвочваецца на высокім узроўні», — адзначыў Ярашэвіч.

Тое ж самае, дадаў ён, адбываецца і ў іншых структурах. «Напрыклад, ва ўніверсітэтах скарачаюць кафедры і стаўкі, што прыводзіць да росту зарплат кіраўнікоў. А звычайныя бюджэтнікі застаюцца на тарыфнай сетцы, звязанай са стаўкай першага разраду, якая падымаецца ў апошнія гады рэдка і ўсяго на 3-5%», — сказаў Ярашэвіч.

Кіраўнік Навукова-даследчага цэнтра Мізеса Яраслаў Раманчук, у сваю чаргу, адзначыў, што рост зарплат дзяржчыноўнікаў звязаны з выкананнем пастаўленай Аляксандрам Лукашэнкам задачы давесці сярэднюю зарплату да канца года да 1.000 рублёў.

«Можна гэта зрабіць, павялічыўшы адной афіцыйнай групе зарплату на 70%, а іншай — не павялічваць зусім. У сярэднім „усім па 500“ (долараў у эквіваленце. — БелаПАН.) і атрымаецца. Многія будуць рады з яшчэ большым запалам выконваць валавыя паказчыкі, а астатнія, хто не дасягнуў 500, павінны разумець, што падачак больш не будзе», — лічыць эксперт.

Ён звярнуў увагу на тое, што дзяржрасходы два гады запар застаюцца на ўзроўні 42-43% ад ВУП і не зніжаюцца. Ёсць яшчэ так званыя забалансавыя выдаткі (прыблізна 5% ВУП). «Мы не можам кантраляваць расходы ўсіх органаў дзяржкіравання, таму ім лёгка перакінуць з аднаго артыкула расходаў на іншы, у тым ліку на павышэнне зарплат. Яны будуць праядаць грошы, замест таго каб накіроўваць іх на развіццё», — мяркуе эканаміст.

Марына Носава
БелаПАН

100 КАСТРЫЧНІКУ

БЕЛАРУСЬ В ПЛЕНУ МЕРТВЕЧИНЫ

Споры о наследии Октябрьской революции (или переворота) — это вопрос не прошлого, а будущего нашей страны. Беларусь остается в капкане провального исторического эксперимента...

Да, по большому счету эпоха прошла. В советские времена красные даты в Минске отмечали многотысячными манифестациями, сегодня же официальное мероприятие — возложение цветов к большому черному монументу Ленина перед Домом правительства — собрало примерно тысячу человек на четверть часа. Потом публика быстро рассосалась.

Другой полюс отношения к дате, которая остается красной только в белорусском календаре (от нее отказалась даже Россия, где, собственно, и выстрелила «Аврора» сто лет назад), — это перформанс в Березовке Лидского района. Там к памятнику Ленину возложили венок, «украшенный» черепами, колючей проволокой и снабженный пожеланием «Гары ў пекле, кат» («Гори в аду, палач»).

Концептуальная битва

Дата дала разным деятелям и просто политизированной публике повод скрестить идейное оружие в концептуальной сече. Возбудились голоса как адептов созданного большевиками строя, так и тех, кто считает коммунизм абсолютным злом.

«Самое главное достояние — народовластие, социальная справедливость, дружба людей, помощь. Это то, что принес нам Октябрь. На этой основе народ СССР победил в Великой Отечественной войне и мы построили мощное социалистическое государство. Были недостатки, но они мизерны по сравнению с тем, чего мы достигли», — заявил сегодня на столичной площади Независимости (прежде — Ленина) председатель совета Компартии Беларуси Алексей Камай.

Этот набор доводов шаблонен, то и дело звучит из разных уст — и легко разбивается представителями другого лагеря.

Они, например, скажут, что одержимый паранойей Сталин выкосил перед войной цвет Красной армии — и победа далась не «благодаря», а «вопреки». А «мощное социалистическое государство», в котором не было туалетной бумаги, в итоге проиграло соревнование капитализму и расползлось по швам. СССР просто нет, колосс на глиняных ногах рухнул — вот вам главное доказательство неконкурентоспособности коммунизма...

К чему привел совок в мозгах

Здешняя топонимика, набор памятников в городах — это сплошной Хэллоуин. Увековечены кровавые, демонические фигуры. Но это только наружная атрибутика. Печальнее то, что и руководство страны, и немалая часть населения — в ментальном плену ушедшей эпохи. Мертвечина держит страну, общество в своих объятиях.

Наследие тоталитарного строя аукнулось тем, что после развала СССР люди оказались не готовыми к свободе. Потянуло назад, в убогий рай с докторской колбасой по 2 рубля 20 копеек (очереди за ней, равно как и за прочими дефицитами, как-то быстро забылись).

Именно совок в мозгах привел к власти в 1994 году Александра Лукашенко. Ну а тот, кажется, довольно искренне взялся возвращать Беларусь в «светлое прошлое». В итоге страна потеряла и продолжает терять драгоценное историческое время.

В поздравлении по поводу сегодняшней даты Лукашенко отметил, что «сформированные в период Советского Союза социально-экономические принципы легли в основу развития промышленного, научного, сельскохозяйственного и социального потенциала современного белорусского государства».

По-своему это верно. В Беларуси, как и в СССР, составляются пятилетние планы, доминирует государственная собственность. Но в советские времена пятилетки, пусть и дорогой ценой, в основном выполнялись, белорусское же правительство минувшую пятилетку позорно провалило, а на нынешнюю запланировало фактически топтание на месте. Массив же госсобственности стал капитальным тормозом развития страны. Многие предприятия работают неэффективно, держатся на вливаниях казенных денег. Это предприятия-зомби.

Торжество карго-культа

Страх белорусской правящей верхушки, изрядной части номенклатуры идет от незнания рынка и смутного предчувствия, что его наступление сделает ненужной всю нынешнюю дирижистскую систему, основанную на том, что вождь ездит на квадроцикле по полям, лично щупая колоски, периодически собирает «крепких хозяйственников» на совещания и пугает жесточайшим спросом. А начальники поменьше пугают своих подчиненных. При том что в действительно развитых, богатых странах экономика каким-то непостижимым для наследников Октября образом функционирует без селекторных совещаний.

Главная проблема ведь не в том, что дата 7 ноября остается праздником в официальном календаре. Проблема в том, что Беларусь де-факто остается в капкане провального исторического эксперимента.

Из советских времен — и борьба с тунеядством, рецидив которой привел к появлению печально известного декрета № 3. Спровоцировавшего, в свою очередь, массовые протесты в феврале — марте. Власти получили капитальный батхерт на ровном месте, а масса увидела, насколько «народен» режим, выводящий против мирного населения легионы «робокопов» в тяжелых латах и с водяными пушками за спиной.

К слову, о так любимом наследниками Октября лозунге народовластия. Да, в 1994-м Лукашенко выиграл на довольно демократичных выборах. Но потом выборы были превращены в карго-культ, точь-в-точь как при советской власти. Периодически люди приходят в школы, опускают кусочки бумаги в красные ящики, однако к вопросу власти это не имеет отношения. Она взята раз и навсегда и удерживается совершенно иными способами.

Наконец, именно москвоцентризм и тяготение к реставрации советской системы определили выбор Лукашенко в пользу «братской интеграции» с Россией. Это обернулось «диким креном», порочность которого в минуты откровенности был вынужден признавать и сам белорусский президент.

Российские субсидии оказались коварным наркотиком. Да, был период кайфа, разнузданного популизма, когда можно было повышать зарплаты без трансформации советского производственного потенциала, но при этом Беларусь упустила золотое время для реформ. А зависимость от Москвы стала угрозой суверенитету.

Курс на задворки развитого мира

Было бы неверно сводить проблемы развития Беларуси к тому, что вот, правящая верхушка уцепилась за власть и ничего не хочет менять. Изрядная часть населения тоже ничего не хочет менять. Даже среди тех, кто при социологических опросах высказывается за реформы, немала доля респондентов, для которых реформы — это усиление роли государства в экономике.

Наследие совка ведь еще и в том, что глубоко пустил корни патернализм. Велик страх потерять казенное рабочее место, пусть и со скудной зарплатой. При настоящем рынке — да, придется переучиваться, повышать квалификацию, конкурировать. Так, может, ну его к чертям собачьим?

«...Идея, что рынок нас спасет, что капитализм — это единственная система, которая может сегодня существовать, полная чушь», — рассуждал Лукашенко пару месяцев назад, принимая в Минске Геннадия Зюганова и стараясь пролить бальзам на душу лидера российских коммунистов.

Но все эти словесные выверты разбиваются о железный факт: нет ни одного примера, чтобы без рынка создали по-настоящему благополучную, развитую страну. Апофеоз коммунистической системы — это сегодняшняя Северная Корея.

У нас до этого не дойдет, но вот вечное место на задворках развитого мира Беларуси светит вполне реально.

(сокращено)

Александр Класковский
БЕЛАПАН

Заснавальнік і рэдактар: Станкевіч Георгій Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён, в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru, тэл. 60237, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 16.11.2017 у 15.50
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.